

Anna Fišerová, Hmotná kultura sídel Krakovských z Kolowrat v letech 1750-1850, České Budějovice 2017, Diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty JU, 141 s.

Posudek oponenta diplomové práce

Předkládaná práce rekonstruuje hmotnou kulturu a každodenní život hrabat Krakovských z Kollowrat na jejich venkovských zámcích Březnice a Hradiště u Blovic. Opírá se zejména o inventář z Březnice z roku 1853 a z Hradiště z let 1774 a 1795.

Autorka nejprve představuje stručně dějiny rodu ve sledovaném období. Přehled je čtivý a informativní, zarazilo mě, že chybí nejvyšší purkrabí Filip Krakovský z Kollowrat, nejvýznamnější člen rodu v 18. století. Zato je tu zmínka o nejvyšším purkrabí Františku Antonínovi Libštejnském z Kollowart, který pocházel z jiné větve rodu. Vysvětluji si to jako vliv převážně genealogické a encyklopedické literatury, z níž autorka čerpala. Snaha nastínit vývoj dějin české šlechty až do 19. století není příliš výstižná, svůj vliv na tom má nešťastné zaměření na pojme aristokrat / aristokracie.

Že by Hanuš Krakovský z Kollowrat byl jediný šlechtic, který se podílel na přípravě Slovanského sjezdu, jednoduše není pravda – autorka k roku 1848 neuvádí ani monografii J. M. Černého o Slovanském sjezdu, ani monografii Anny Bajerové založené na spisech vyšetřovací komise. Jen v pozvání ke sjezdu v Národních novinách jsou jména 4 šlechticů, zatímco Hanuš z Kollowrat se k akci přihlásil až opožděně 12. 5. 1848. Podílel se pak na jednání sekce česko-slovanské, ovšem vedle dalších šlechticů. Otázka jeho celibátu je vysvětlitelná jeho členstvím v řádu maltézských rytířů.

Následují kapitoly V-VII o topografii sídel a jejich vnitřním zařízení. Jsou založeny na obdivuhodné šíři původních archivních pramenů. Autorka zdařile ukazuje, jak je možno z inventářů rekonstruovat každodenní život šlechty. Výklad se možná příliš opakuje a věřím, že by uvedené skutečnosti bylo možno vyjádřit stručněji. Uvedme na příklad opakované výklady o obytných apartmánech (s. 43-44, 76, 81 ad.). A je nutno sdělovat, že „polstrovaný sedací nábytek byl potažen plyšem, sukmem či sametem“? (s. 46) Připadalo mi jen, že v kap. V již autorka spadá do jakéhosi nadčasového líčení každodennosti, které odhlíží od dobových proměn. Jen občasné zmínky o dataci inventářů dávají čtenáři možnost si výklad časově zařadit.

K tomu se také vztahuje jediná závažnější výtka a otázka – jak by autorka vylíčila dlouhodobý vývoj interiéru a každodenního života zmíněného rodu? Odpověď na tuto otázku zde postrádám. Věřím, že autorka k tomu má dostatečné podklady. V práci záslužně pracuje i s dobovou teoretickou literaturou o architektuře, nepoměla využít i informací, které lze vyčíst z dobové terminologie a rozvržení místností.

Závěrečný výčet distinktivních rysů každodennosti privilegovaných vrstev je opět uveden bez časového zařazení, takže působí jako nějaké nadčasově věčné aktivity šlechty vždy a všude. Nicméně řada těchto aktivit neměla distinktivní význam ani v 19. století. Kouření tabáku

nebylo šlechtickou specialitou, stejně jako péče o upravený zevnějšek a osobní hygienu. (s. 108-109).

Celkově rozsahem i hloubkou zpracování práce splňuje a překračuje nároky kladené na diplomovou práci. Z toho důvodu ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm

výborně.

Doc. PhDr. et Dr. Phil. Ivo Cerman, Ph.D.

Praha 9. 6. 2017